

Theophili Raynavdi Societatis Iesv Theologi, Opera Omnia

Tam hactenus inedita, quàm alias excusa, longo Authoris labore aucta & emendata : Accessit Tomvs Integer Complectens Indices Septemdecim in vniversum Opus, omnium quotquot prodierunt locupletissimos, Qvibus Absolvts Divinae Av Humanae Eruditionis Thesaurus Orbi literato aperitur ; Adiectus est ...

Raynaud, Théophile

Lugduni, 1665

Capvt I. De Christi corpore, & anima, ac naturali vtriusque vnione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79561)

traxerim ipsi statim verum. Partique honore æqua-
lem. Hæc argumenta, sic dissoluenda docet. Theolo-
gos, vt proxime dissoluimus contradictiones propo-
sitos, hoc tibi (inquit) faciendum est, vt altiores voces
diuinitatis, ac præstantiori illi, & incorporeæ nature,
passionibusque sublimiori, attribuas: humiliores au-
tem, compositæ, & tua causa inuito atque incarnato,
simo etiam: (non enim mundis commodæ hoc à me di-
cens,) humanar, ac deinde exaltato, vt tu videlicet,
electæ hæc dogmatum humilitate & crassitie, subli-
mitate esset, simulque cum diuinitate ascendere, non au-
tem rebus in aspectum cadentibus inherebere con-
dignis; quin potius cum intellectibilibus rebus affat-
is, atque intelligis, quæ prioris illius nature sig-
na, & quæ assumptæ humanitatis,]

SECTION II.

De Priore intra Christum substantiali compositione, eiusque appendicibus, ad accuratam, & plenam Catholicæ Enodationis propositæ intelligentiam, & roborationem.

17. **H**ic accuratè scrutemur, quæ adversus errores veritatem affirmativum, validdè confirmemus, quæ evidentè legitima enigmatis à nobis data proposuit, scholasticas trames inuendit est, deque dimino compolito hæcenus non nisi quoad an est stabile, diligenter ac præse pro more in scholis à Theologis vsurpato, differendum. Vocandè ergo ad examen sunt, prænotè ejsdem compoliti causæ ac primùm internæ ear, quod ex his compingatur, & exurgat totum. Sed his in Christo duplex distingui debent, pro duplici substantialis compositione, quæ intra Christum cernitur. Opiniè enim Theodorus Abucara Opusc. 2. *sub* finem ad intelligendum modum compositionis Hypotheseis, quam in Christo agnoscimus, præmittit duplicem in Christo compositionem substantialem scèrni oportere: alteram naturalem, qualis in vnoquoque notitiam reperitur ex anima, & corpore physicè determinatè, alteram supernaturalè ex humanitatè, & persona diuini Verbi; quam voco secundam compositionem, quia hæc compolitis, siagatur de toto compolito (vt nunc agimus) manifestè superuenit ei compositioni, quam physicam diximus. Potrà hæc secundæ compolitis proportione responderet compositioni metaphysicæ, quæ, sub hypotiticas in nobis facit cum humanitatè eidem sublitratæ, quæ dicitur *forma totius*. Sed quia complementum illud existentie in Christo Domino supernaturalè est, imò increatum, non item in nobis, quorum existentiam terminus ab ea connaturaliter profusus restringit, ideo hæc Metaphysicæ compolitis in Christo est supernaturalis: prior autem compolitis est merè naturalis, quoad suam essentiam, quamvis quod modum quo est facta, valdè supernaturalis fuit, quatenus Christi humanitas non fuit naturali modo producta, sed à Spiritu Sancto supra naturam operante, & superueniente in Deiparam, est effecta. De hæc ergo duplici compositione, sigillatim, & accuratè agendum est, vt enodatio Catholica diuini enigmatis proximè data, introspectiatur, & vnde cum que firmetur.

CAPVT I.

*De Christi corpore, & anima, ac naturali
vtriusque unione.*

18. **E**Xtrema prioris huius compositionis, non sunt
alia, quam corpus, & anima Christi. Hoc ex
Theoph. Raynandi Christus

physicis notum est; Nam ad physicam hominis compositionem hæc extrema abundè sufficiunt.

*Extrema naturalis in Christo compositionis,
corpus & anima.*

Neque verò moror Vyicleffum, qui præter duo illa quæ diximus, tertiã quandam & in nobis, & in Christo inuenit naturam, quam aliquando vocauit animationem, aliquandò animam materialem, & corruptibilem, quæ mediantè Spiritu vniatur carni. Hæc iuxta Vyicleffum erat in Christo, & in quouis homine *Trinitas* vt latè refert Vald. l. 1. Doctr. toto artic. 2. fin. à c. 3. ad 38. qui tot fecuribus delirium illud excutidicat, vt nihil sit necesse vterius hic circa illud herere. In philosophicis autem disputationibus monstratum abundè est, & vnũ esse hominis animam, cùmque spirituale, & immortale; & animam rationalem siue Spiritum, immediatè carni vnitri. Reiecta item ibidem est alia Bombaliois illius fatuitas, quæ pronunciauit spiritum immortalem, siue animam immaterialem, esse personam hominis per se, & completè; siue solam animam immaterialem, esse hominem totum; corpus verò carneum, & animationem, siue animam materialem cægens censebat hominis & personæ rationem participare, quatenus à Spiritu illo immortalitè attracta fuerint. Hæc in omnibus hominibus falsissima sunt, in Christo autem monstruosa, & hæretica. Quid enim factum fuisset ea persona participata, quoad partem eius præcipuam in iudicio mortis Christi? Nam Spiritus quidem erat immortalis, & in inferno fuit. Materia item prima perire non potuit, & fuit in sepulchro. Illa verò tertia substantia siue persona participata, vbi fuisset? Non enim in corpore, quod aliqui non fuisset mortuum. Neque extra corpus, cum non sit forma immaterialis & immortalis. Neque verò perire debuit, quia non dicitur *Sanctum unum, videre corruptionem: & quod Verbum sensel assumpsit, nunquam dimisit*. Quare facillat malè sãni capitis abortio; & extrema huius compositionis, vt in nobis, ita & in Christo, non nisi corpus & animam vinculata atque vnita statuimus. Estque id apud omnes ratum, & extra controuersiam, suppositis his quæ libro. 1. contra aliquos hæreticos verum corpus humanum, aut veram humanam animam Christo negantes, disputauimus.

Vnio extremorum illorum agnoscenda.

18. Exolevit item iampridem opinatio quorundam Catholicorum apud Magistrum in 3. dist. 6. & apud S. Thomam 4. contra gent. c. 4. i. quibus visum est, non debere admitti vnionem inter corpus & animam Christi. Verebantur enim, ne cum ea vnione duas integras substantias, atque adeo etiam personas in Christo ponerent. Sed hi trepidabant timore, vbi non erat timor. Non enim integræ dæ substantiæ sunt dæ personæ si altera illarum integrarum substantiarum suo metaphysico complemento ac termino postea exuiclando destituitur, vt verè in Christo humanitas suo illo complemento fuit destituta. Quinimò hi auctores scopulum scopulo declinabant, & dum intenti erant vt à Nestorio auerterentur, non videbant se in aliud æquè periculosum barathrum incidere; nempe veræ humanitatis à Christo tollendæ. Negata enim ea corporis. & animæ vnione, Christum non foret verus homo, quod tamen esse fide sanctum & indubitatum: Nec verum fuisset dicere, Verbum assumptisse humanitatem vt rectè notauit Dur. in 3. d. 6. q. 4. n. 3. Alia aduersus hanc opinionem (si tamen opinionem) perici possunt ex Hugone Victorino t. 3. in apologia de verbo incarnato. Nam ij quos ibi impugnat, negantes Christum esse aliquid secundum quod homo, non aliud

F 2 nega

negabant, quàm vnionem inter animam, & corpus Christi. Ea quippe vnione posita, corpus & anima sunt vnum aliquid, sicut forma totius, quod non habent absque vnione. Idque in Christo intenebant affirmare illi erronei impugnati ab Hugone, & subannantur etiam à Richardo Victorino tract. de baptismo Christi *sub medium*.

Eosdem spectatis temporibus puto percelli ab Alexandro III. cap. cum Christus de hæreticis, & paulò plenius in epistola ad Archiepiscopum Rhenensem, quæ extat in Conc. Latèr. sub eodem Alexandro parte 49. c. 40. Quamvis enim Alexander subdat rationem, quæ videtur potius impetere eos qui in sensu Manichæorum dicerent Christum prout hominem non esse aliquid, quia est nihil, nec nisi fictam, & apparentem humanitatem habuit, quo pacto Alexandri definitionem accepit Penna in 2. p. directorij l. 2. scholio 3. tamen ea ratio in sensum quoque propositum rectè cadit: damnatur enim Pontifex eum qui negauerit Christum secundum quod est homo, esse aliquid, [quia sicut Christus est verus Deus, ita & verus homo ex anima rationali, & humana carne subsistens.] At non esset homo Christus, neque ex carne & anima coalesceret, nisi adesset vnio vtriusque illam partem coagmentans. In hos ergo scholasticos rectè cadit damnatio Pontificis, mandantis Parisienses & Rhenenses Doctores conuocari aduersus eos: quod non videtur mandatum, si de Manichæorum phantasmate Scripturas omnes euertere, & mysterium Incarnationis euacuare, sermo fuisset. Est igitur in Christo, æquè ac in nobis, anima & corporis vnio; quicquid tandem sit ea vnio, de qua est physicum problema, hoc loco dimittendum.

Sic eadem natura quæ ceciderat, resurgit.

19. Hæc omnia innituntur principio illo ex fide certissimo, quod placuerit Deo, (vt erat sanè conuenientissimum) per illam ipsam naturam quæ ceciderat, reparationem eius perficere, & per hominem de Adami stirpe, illam generi nostro ab Adamo parente cladem, sarcire. Hæc enim à Patribus causa prodit, cur hominem, non Angelum assumi à Verbo oportuerit. Tertullianus optimè l. de carne Christi c. 14. [Christus salus hominis fuit; causa scilicet, ad restituendum quod perierat. Homo perierat, hominem restitui oportebat, vt Angelum gestaret Christus, nihil tale de causa est.] S. Irenæus l. 3. c. 21. [Misit Deus filium suum factum de muliere. Neque enim iuste victus fuisset inimicus, nisi ex muliere homo esset, qui vicit eum. Per mulierem enim homini dominatus est ab initio, semetipsum contrarium, statuens homini. Propter hoc & Dominus semetipsum filium hominis conficitur, principalem hominem illum, ex quo ea quæ secundum mulierem est plasmatio facta, in semetipso recapitulans: vti quemadmodum per hominem victum descendit in mortem genus nostrum, sic iterum per hominem victorem ascendamus in vitam: Et quemadmodum accepit palmam mors per hominem aduersus nos, sic iterum nos aduersus mortem per hominem accipiamus palmam.]

S. Ang. l. de vera relig. c. 16. eandem causam reddit cur hominem cum corpore terreno, & nostræ, non æthereo, vt fieri poterat, assumptum voluerit Deus. [Sed cum omnibus (inquit) modis moderatur animis Deus pro temporum opportunitatibus, quæ nostra sapientia eius ordinantur, de quibus aut non est tractandum, aut inter pios perfectosque tractandum est, nullo modo beneficentius consuluit generi humano, quàm cum ipsa sapientia Dei, id est vnicus Filius consubstantialis Patri & coæternus, totum hominem suscipere dignatus est, & Verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Ita enim demonstrat carnalibus, &

non valentibus intueri mente veritatem, corporeis quæ sensibus deditis, quàm excelsum locum inter creaturas habeat humana natura, quod non solum visibiliter, (nam id poterat, & in aliquo æthereo corpore ad nostrorum aspectum tolerantiam temperato,) sed etiam hominibus in vero homine apparuit, ipsa enim natura suscipienda erat, quæ liberanda.]

20. Præclare quoque in eandem sententiam disputat, & Augustinus sub alio typo plane concinit Gregorius Nyssenus in orat. catechet. cap. 27. sic differens. [Cum autem omnibus hominibus vnus sit in vitam aditus, vnde nam oportebat eum qui ad nos ingreditur, in vita collocari? Ex cælo, ait, fortasse qui genus humanæ originis desuper tanquam turpe & abiectum? sed in cælo non erant homines: nec in vita supermundana versabatur morbus vitij. Qui autem cum homine commiscebatur, eius erat scopus & institutum in illa contemperatione, vt prodesset homini. Vbi ergo non erat malum, neque ibi vita degebat humana, quemadmodum postulat quispiam, vt homo illine Deo coniungatur; imò verò non homo, sed aliquod simulachrum, & quædam similitudo hominis? Quenam autem fieret nostræ naturæ correctio, si cum terestre ægorasset, animal, aliquid aliud ex cælestibus, diuinum suscepisset aduentum? Non potest enim fieri, vt curetur quod laborat, nisi pars laborans propriam ac peculiarem accipiat curationem, si ergo quod laborabat quidem, fuisset in terra, virtus autem diuina id quod laborabat minimè attigisset, aspiciens ad id quod se decebat; fuisset planè homini inutile diuinæ virtutis negotium, in iis versans, quæ nobiscum nullam habebant communionem.]

Ipsæ Apostolus Rom. 8. id pulchrè expressit, cum dixit *mutans Deus filium suum in similitudinem carnis peccati, de peccato damnavit peccatum in carne, vt iustificatio legis impleveretur in nobis*. En Apostolus missum Dei filium ait in carne, simili nostræ carni peccatrici. (simili inquam quoad substantiam, non quoad peccatum,) sicque in ea ipsa carne, quæ peccato subiacerat, peccatum eneruatum est, & regnum Satanæ destructum, quod fuisset [stupendum trophæum] erigere, ait ad eum locum D. Chrysostomus hom. 13. addens sic percosso per Christum peccato, & Satanæ, quàm variæ & illustres victoriæ sint consecutæ [Mirum, (inquit) autem, id est, quod vnà cum carne trophæum erectum est, & quæ milies à peccato deuicta fuerat, hæc eadem plenitudinem contra illud victoriam tulit. Vide enim quot noua atque inopinata extiterint. Vnum quidem quod peccatum carnem non vicit, alterum quod victum est peccatum, & à carne victum. Neque enim simile fuerit, non vinci, & vincere, quod antea semper deiciebat. Tercium, quod non modò vicit, sed & puniuit. Nam minimè peccando non victus est; moriendo autem vicit, & damnavit illud, terribile illi carnem efficiens, quæ prius despicibilis esset. Sic igitur & illius potentiam fregit, & mortem per illud introductam sustulit. Donec enim peccatores offenderet, iure optimo obitum assecebat; posteaquam verò corpus minimè peccans reperit, illudque morti tradidit: condemnatum illud est, tanquam quod iniuriam attulisset. Vides quàm diuersæ victoriæ partæ sint?]

Quia igitur sapientia & iustitia Dei, sanxerant, vt idem ipse qui ceciderat, resurgendi autor esset; oportuit, Christum eiusdem rationis, ac naturæ hominem esse, cuius erat Adamus, qui primò lapsus est, alioquin Christus non potuisset dici Adam secundus, nec natura deuicta reposuisset Satanæ victori vicem. At primus Adam è corpore verè humano, & anima item verè humana simul vincularis coaluit. Ex ipsidem ergo principiis intrinsecis, existere oportuit humanitatem Christi.

Admirata

identitatem materie Adami lapsi, & Christi, esse
plus quam specificam, qui consueverunt.

21. Fuerunt qui aliam maiorem identitatem humanitatis vincens & deitatem committerentur, asserentesque, Christum & Adamum fuisse non modò similis sed etiam numericè eiusdem nature humanæ, quod non declinat Mayro. in 3. d. 4. quæst. vnica, art. 3. Deus in materie primæ creatione purissimam quandam eius portionem, primò sub Elemento terre constituit, quam decreuit ad Christum deuenire. Eam terræ portionem Adamo immixtam, postmodum decrepsit è costa Adæ, & fabricauit in mulierem; & deinceps ingenti miraculo ea portio, saltem secundum aliquid eius quoad corpulentam substantiam transfusa est vsque ad Deiparæ parturientem, & ab ipsius in Deiparâ inde verò in Christum. Paganus late pro hac sententia, vel imaginatione Galatinus l. 7. c. 4. contendens hanc non modò fuisse sententiam veterum Hebræorum quos regulat in calce terrij capitis, sed etiam esse sententiam ipsius Scripturæ. Nam Genes. 4. Adam dicitur vocasse nomen filij sui Seth dicens, *quia posui mihi Deus semen aliud*, quæ verba ita accipit Galatinus, vt significetur Adamum omnes animas propter peccatum suum petiuras videntem abstinuisse coniugali opere per annos 130. post genitum Abelem, ne filios damnationis procrearet. Edodum autem Messie aduentum, cogitasse de aliis liberis suscipiendis, quorum quem tunc primò suscepit, vocauit Sethum, quia cognouit eam virtutem in se esse; siue semen alienum purissimum, à se transmittendum illicitum, ex quo mater Messie generanda erat, & Christus ipse exoriturus. Argumentatur quod Galatinus, quia Ioan. 1. Baptista semel, & iterum de Christo dicit *ipse est qui ante me factus est*: quod non potest valere de Christo quoad diuinitatem, cum vt sic genitus sit, non factus. Valet ergo de Christo quoad humanitatem, quæ facta dicitur ante Ioannem, quia materia Christi fuit in Adamo, longè ante procreatum Baptistam. Tandem argumentatur quia Proverb. 18. dicitur *lulus primus in lue sua, venit amicus eius, & inuestigabit eum*. Qui locus iuxta traditionem quandam Hebraicam, hunc sensum habet. Primus homo est mater Messie, quæ insinuat est peccati in suo conceptu. Sed Deus eius amicus, causa diuulgata, atque discussa, tulit pro ea sententiam. *Primum hominem* Hebræi prædicti vocant Deiparam, quia prima producta est in genere humano ratione illius portionis, de qua supra; & eadem ex causa, vocant Deiparam. *Pertam parturiam*. Cui in Adamo formaliter posita, de mandato Dei accidisse omnes Angelos statim, ac Adamus conditus est, traditionem esse Hebræorum ait Galatinus.

Refelluntur.

22. Hæc omnia (vt liberè dicam,) mera somnia sunt Rabbiorum, quibus miror Catholicos scriptores adeò simpliciter adhæsisse, nec aduertisse quàm nulla ratione nitantur. Nam quod Adam dixerit nato Setho, *posui mihi Deus semen aliud*, ad susceptum innocenti Abeli Sethum pertinet, non autem ad nescio quod semen extraneum, intra Adam delitescens, de quo cognouerit post annos 130. Similiter Christus dicitur factus ante Ioannem, id est, ei prælarus & antepositus, dignitate scilicet, & gradu, non productione. Quod verò Proverb. 18. Iustus, vt nostra editio vulgata habet, dicatur prior accusator sui ne per somnium quidem suffragatur imaginationi illi de primo homine qui sit mater Messie, eidem in Adamo exhibitæ, omnes Angelos accidere insos, Rabbini nugas est; quamvis obiectum Christum Angelis adorandum anteposuit.

Theoph. Raynandi Christum

te conditum primum hominem; & rebellantem Luciferum in Satanam degenerasse, probabilis sit Theologorum multorum opinio, de qua alibi. Nemo tamen Theologus fabulatus est, proposito Adamo iustos Angelos latentem formaliter in eo Deiparæ materiam venerari. Imò S. Thomas hoc Rabbiorum delirium referens, damnat illud erroris in 3. d. 3. q. 4. art. 2. illudque etiam explodit 3. p. q. 3. 1. art. 6.

Quare reiecto eo commento dicamus, eatenus tantum eundem hominem qui conciderat, reparasse calamitatem generi humano illatam, quatenus idem specie homo Adamo similis quoad substantiam, & ab eo mediante matre deriuatus, resciscit damna per primum hominem generi nostro illata. Dixi [mediante matre.] Quia ipse Christus non fuit ex Adamo secundum aliquid signatum corpulentæ substantiæ, siue materiæ suæ: (hoc enim quis affirmare possit, vel de atomo substantiæ Christi, tot ab Adamo ad Christum interpositis resolutionibus materiæ, quam Adam transfudit in primam prolem suam, à qua exoriturus erat Christus.) Quin etiam non fuit Christus ex Adamo secundum specialem rationem, qua ratione nos omnes sumus ex Adamo, quamvis nulla signata particula materiæ, quæ in Adamo fuit ad nos deretur. Ac Christus quia Filius est hominis, non hominum, neque ex sanguinibus, aut ex voluntate carnis, & vii (vtriusque inquam coniugis,) sed ex Deo natus est, eatenus tantum ex Adamo progenitus dici potest, quatenus mediata accepit esse per virtutem generatnam Adæ, & aliorum ab Adamo descendentium vsque ad B. Virginem. Ex quo vides litem quæ apud aliquos feruet circa propositionem illam [Christus est homo Adamicus] esse reuera litem de nomine, nec reprobari à quibusdam Doctoribus, nisi quia suspicantur sensum eius esse, quod Christus sit ex Adamo progenitus more ordinario, & interposita virili opera. In sensu autem quem indicamus, nemo eam iure refugerit.

23. Hæc in presentia de hac re attingisse sufficiat, tantum vt constet identitatem humanitatis Christi, & eius quæ in Adamo fuit non aliter esse accipiendam, quàm penes eandem specie Adami & Christi humanitatem, ex humano corpore & anima connaturaliter vincularis compactam, quæ sunt extrema primæ substantialis compositionis, de qua supra. Paucæ porro, vel etiam nulla sunt, quæ præterea hoc loco de extremis ea unione nexis, hoc est de Christi corpore, & anima pro vt ad hanc primam substantialem intra Christum compositionem interuenientibus, dicenda occurrant. Nam de eorum veritate satis supra actum est, monstrando contra hæreticos esse in Christo verum humanum corpus, & veram humanam animam. Id quod etiam perspicue sequitur ex constitutis quod Christus sit verus homo; Nam verus homo ex anima verè humana, & corpore item verè humano, compingitur. De perfectione verò etiam naturali & animæ & corporis Christi, agendum infra erit post expositam alteram in Christo compositionem substantialem, cuius intuitu ea perfectio collata est. Item de iisdem prout assumptis à Verbo, plenè agendum erit tractando compositionem illam secundam. Quare vix quicquam hoc loco occurrit, siue circa corpus, siue circa animam Christi, quod ad hanc primam compositionem spectet, & discussione indigeat.

vsus doctrinae propositæ.

Tantum ex eo quod Verbum assumpserit corpus nostrum, eruamus vsum doctrinæ ab Eucherio propositi hominibus de sancto Latrone. [Cauemus (inquit) ne corpori illius quod de nostro Christus assumpsit, iniuriam, faciamus in nostro corpore: cauemus ita peccatis & criminibus vitam ponderare, vt ad nos non relipi

respiciat Prophetia illa terribilis: non enim est, inquit, Deus in conspectu eius: pollutumque via eius in omni tempore, auferuntur iudicia tua à facie eius, Irremediabile periculum est, sic aliquem vitii & cupiditatis frena relaxare, ut se rationem Deo non meminerit redditurum: quia puto magna sit iam pœna peccati, metum ac memoriam futuri perdidisse iudicii, non nobis ita dulcia sint pauperum spolia, postmodum nimis amaricatura. Nihilominus, sicut dictum est refugiamus alienæ carnis abominanda contagia: vitemus obscœna inimicæ voluptatis mendia. Hæc qui agit charissimi, de stipula ac lignis iniquitatum perpetuos succendit ignes, & nunquam concinnat vapores,] præfertim quia memor est quantum carni suæ à Deo assumptæ debeat reuerentiæ, ut bene ibidem præmiserat Eucherius, Chrysostomus etiam hom. 18. in 1. Cor. ad illud *Glorificate & portate Deum in corpore vestro*, hunc propositæ doctrinæ fructum, insigniter eruit.

CAPVT II.

Illata de humanis Christi facultatibus,

24. **E**Vit igitur in Christo natura nostra substantia-liter plena, & integra, quæ ex animæ & corporis confectione existit. Cum autem natura humana, ut & cæteræ omnes, suis aliquibus facultatibus, siue potentiis & proprietatibus instructi debeat tanquam connaturalibus substantiæ appendicibus cohererentibus ad ornatum substantiæ, & ad subleuationem substantiæ actiuitatis; consequens est, ut eas Christo non defuisse statuamus, sed quotquot in nobis potentiæ siue corpori siue animæ insidentes gradum aliquem animæ affectantur, easdem in Christo locum habuisse concedamus.

Humana potentia, in Christo.

Prædictas proprietates Christo non defuisse, & ratio tacta continet, & Patres vno ore agnoscunt. Nec de his proprietatibus agebat, easve inficiatus est Gregorius Nyssenus, cum dixit [Quemadmodum acetii gutta in mare proiecta, non retinet amplius acetii proprietates, sed transmutatur, induitque proprietates aquæ; sic & sanctissimum Christi corpus cum diuinitate commixtum, non habet amplius proprietates carnis.] Quibus verbis abusos Eutyrianos, sæpè refert Anastasius in *editio*, & nominatim c. 13. ubi ea sic exponit [quando audis Doctorem asserentem, Christi carnem non constare amplius proprietatibus carnis, sic accipe humanam illam naturam à Christo assumptam, non amplius subiacere illis molestiis, quæ corpori nostro ex peccato euenerunt: sed per vñionem cum diuinitate, & per resurrectionem post triduum factam, sanctissimum Christi corpus in melius commutatum ac reformatum esse: neque iam prioribus corporis conditionibus & affectionibus subdi. Non enim amplius est mortis & corruptionis capax non mutationis, non laboris ac molestiarum, neque egestatis, sed transmutatum est ex mortalitate in immortalitatem, ex corruptione in incorruptionem; & materiale, euasit immateriale; carnale Spirituale; patibile, impatibile; fluxile; omnis fluxus expers, fami obnoxium, supra omnem famem. Aqueum, absque aqua. Egenum, nullius indigum: spissum, tenue, & subtile. Temporarium, æternum: non tamen in circumscriptum; non expers figuræ, non immobile, non intabile, non inaspectabile, non increatum, non absque principio. Hæc enim solius diuinitatis proprietates sunt.] Vides, Nyssenum interprete Anastasio, de aliis proprietatibus humanis agere quam de iis, quas Christo hic vendicamus; & illam ipsam connaturalem corpori humano temperiem,

eiusque corollariæ, quæ negare videtur corpori Christi, vñio personæ Verbi, non absolute ab eo negari, sed tantum prout sunt exuuiæ peccati, & eius corollaria dedecentia sanctissimam, & vñdeconque nitentissimam humanitatem Verbo vñitam.

Sunt porro potentiæ illæ, quas hic Christo ex perfecta eius humanitate tribuendas colligimus, quæ gradum aliquem animæ affectantur, atque adeo vel vegetatiuæ, ut nutritrix, auctrix, generatiua, vel sensitiuæ externæ quinario vulgato comprehensæ; vel internæ, quarum vna cognoscens, alia appetens, & tertia vtri-que subordinata motrix progressiua corporea: vel denique rationales, nempe intellectus, ac voluntas, easque consequens motrix facultas inorganica: quarum distinctionem ab inuicem, aut ab anima, hic non moramur, illud duntaxat solliciti, ut non aliter de eis in Christo, quam in aliis hominibus philosophemur, easque omnes ut in nobis, sic in Christo perfectam humanitatem nacti admittamus iuxta illud Athanasij [perfectus Deus, perfectus homo,] quod non tantum de perfectione quoad substantiam, sed etiam de perfectione quoad accidentia homini connaturalia consequentibusque eum proprietates, valere debet. Et verò si humanitas supponatur perfecta secundum substantiam, quomodo non ex ea progerminabunt accidentia omnia naturaliter ad eam fluere apta? Aut vnde esset in Christo, monstrositas ex accidentium connaturalium effluxu inhibito, vel exclusionem? Sed dicamus aliqua sigillatim.

Sigillatim vendicæ Christo facultates vegetatiuæ.

25. De potentiis vegetatiuis, nutritæ, & auctricæ, non inuenio qui dissenserint. Quamquam quod apud Gregorium Neocæsariensem Anathematismo 3. damnantur qui dixerint Christum assumpsisse hominem perfectum instar cæterorum Prophetarum: eo refert scholasticæ Canisius tomo 3. antiquæ læt. vt sensus sit, damnari aliquos qui Christum corpore subito perfectum apparuisse affirmarent, qualis fuit Adamus iam ab initio formationis suæ, & quales erant qui ad prophetandum assumebantur; tamen neminem nominatim reperio, qui illi errori sit assipulatus. Et est reuera, error exploratus. Nam Lucas expressè testatur, Christum corporaliter creuisse, & confortatum esse, quæ sunt munera harum facultatum: vel potius munus vñius facultatis. Neque enim distinctæ re ipsa sunt facultates, quibus quantitas maior & substantia acquiritur, nec duobus motibus in duo illa obiecta tenditur, sed per vñicam facultatem, coniunctim, & noua quantitas, & eidem substrata noua substantia comparatur, quæ vi motus illius maior semper est quantumcumque denominatio maioris substantiæ, aut maioris quantitatis in ætate certa, tollatur per comparisonem ad deperditionem concomitantem, quæ maior est quam acquisitio. Verùm de hac re alibi. Nunc satis est, exploratum haberi, Christum sensum adoleuisse: ita namque deuit sensum progredi eum qui omnem ætatem ortu suo sanctificatus venerat, ut pulchrè dixit S. Iren. l. 2. c. 19. Ex quo autem iusta magnitudinis factus est, & terminos consentientiæ attingit, nutritus tamen est per reliquam vitam vniuersam; & quantitatem alimentadiunxit præiacenti suæ quantitati; quod cum spectet ad vim nutriticam & auctricam, dubium esse non potest, quin per vniuersam vitam facultates iis muneribus respondentes obtinuerit, æquæ ac nos obinemus.

26. Erit qui opponat, Christum post resurrectionem quoque comedisse, nec tamen nutritum, vel auctum esse. Vnde inferri videtur posse nullum suppetere pro vera Christi nutritione, & ei nexa augmentatione argumen-